

OP DE VINGERS GEKEKEN

INTERVIEW MET BAS VAN DAM

TEKST HANS BOCK FOTOGRAFIE ANDRÉ ROUBAL

Ondanks het door het KNMI afgegeven weeralarm besloot ik samen met André Roubal naar Maastricht af te reizen om Bas te ontmoeten. Onderweg hadden we te kampen met dichte regengordijnen en werden we bestookt met windvlagen die snelheden tot 140 km per uur bereikten. In het centrum van Maastricht was de schade enorm. Bomen waren ontworteld en door daken van huizen gevallen, andere blokkeerden de rijbaan. Viaducten stonden blank en werden door de brandweer afgesloten voor verkeer. Met veel vertraging schudden we uiteindelijk Bas de hand.

Om een goed portret van Bas te kunnen maken, hadden we vooraf afgesproken naar de Amblève te gaan om er een evening rise mee te maken. Ondanks de grote hoeveelheden neerslag was er volgens Bas op zijn favoriete deel van de Amblève niets aan de hand. Via websites had hij de waterstand nagekeken en vastgesteld dat het noodweer er op voldoende afstand langs getrokken was. Zodoende werd de reis voortgezet in de richting van Remouchamps. Vol enthousiasme vertelt Bas over het privéstuk waar hij toegang heeft: "We pachten het al ongeveer twintig jaar met een groep van 10 personen van een lokale hoteleigenaar. Omdat de hoteleigenaar bijzonder betrokken is bij het beheer van het stuk rivier en onze benadering zeer op prijs stelt, is de pacht nog steeds heel betaalbaar. Een van de beperkingen die we ons zelf opleggen is bijvoorbeeld dat er in de vliegen waarmee gevist wordt, geen lood of tungsten gebruikt mag worden. Op die manier kunnen we Tsjech nimfen voorkomen. Bij Tsjech nimfen vang je namelijk ook vissen die in principe niet aan het azen zijn en wordt ook veel kleine vis gevangen. Wanneer een kleine vis een paar keer gevangen wordt, bestaat de kans dat deze beschadigd raakt of stopt met eten en verloren gaat. Zelfs bij grotere forellen verandert het aasgedrag, nadat ze een aantal maal gevangen zijn. Zo heb ik forellen gezien die, nadat ze een aantal keer aan een bepaalde imitatie gevangen zijn, het echte insect eerst een paar meter volgen en bekijken door er tijdens de drift van het insect onder te gaan hangen.

Dergelijke vissen nemen het insect normaal gesproken zonder enige aarzeling, in een fractie van een seconde, nadat het door de vis gespot is. Ik ben er van overtuigd dat onze sport niet zo onschuldig is als velen denken. We kunnen namelijk het natuurlijke gedrag van de vis negatief beïnvloeden. Te vaak hebben vissers zich onverantwoord gedragen door met te makkelijke technieken te veel vis te vaak te vangen, waardoor een water kapot gevestigd werd. Om deze reden ben ik groot voorstander van regulerende en beperkende maatregelen zoals die op bepaalde rivieren gelden. Zo mag er in Zuid-Engeland op sommige rivieren op bepaalde dagen niet gevestigd worden. Op die manier krijgt de vis rust en wordt de hengeldruk beperkt. Ik ben ook geen tegenstander van een 'dry fly only-beleid', zoals dat bijvoorbeeld geldt op Derbyshire Wye. Uiteraard aast de vis het grootste gedeelte van de tijd onder water, maar op de momenten waarop met de droge vlieg gevangen kan worden, vang je dan meer, omdat er nog vis zit, die ook minder vaak gevangen is".

AMBLÈVE

Als we onze plaats van bestemming aan de Amblève naderen, maakt Bas een theoretische inschatting van onze kansen. "Het is 17,5 graden Celsius. Dat is aan de koude kant. Vanaf 18 graden kun je op een evening rise rekenen. Maar het is wel gunstig dat het bewolkt is en dat af en toe de zon nog schijnt. Bovendien zie je aan de laaghangende mistflarden dat het in het dal erg vochtig is. Dat is bijzonder gunstig, omdat een uitkomend insect hierdoor veel langer op het water moet drijven, voor zijn vleugels droog genoeg zijn om weg te kunnen vliegen.

Bij droge, warme lucht gebeurt dat binnen enkele seconden. Met vochtig weer ziet de forel dus veel meer insecten en is eerder geneigd aan de oppervlakte te gaan azen". Als we, na de auto in de berm van een klein bergwegje geparkeerd te hebben, uitstappen, valt onmiddellijk de overweldigende rust op die van deze plek uitgaat. We bevinden ons in een dal van een bergachtig gebied, waarbij alles rondom ons frisgroen is en laaghangende bewolking een sprookjesachtig effect aan het geheel toevoegt. Huizen zijn nergens te zien en alleen twee spoorlijnen verraden dat er op enige afstand bewoning moet zijn. Op de achtergrond horen we het stromen van de rivier. Ieder van ons maakt een drietje gereed,

waarbij de tippet nog niet van een vlieg wordt voorzien. "Zeer waarschijnlijk hatched er een kleine Baetis, maatje 16 of 18", geeft Bas aan. "Maar laten we eerst bij de rivier kijken". Als we de rivier bereiken is de teleurstelling voelbaar. "Helaas toch te gekleurd voor de vis om te stijgen", stelt Bas vast. Terwijl we de rivier doorwaden, zien we behoorlijk wat insecten op en boven het water. Meteen

wordt duidelijk dat Bas over een enorme insectenkennis beschikt. "Er zitten nogal wat Baetis fuscatus spinners (Pale watery) in de lucht. De op en neer dansende exemplaren zijn de mannetjes. De vrouwtjes vliegen in een rechte lijn en zijn ook iets groter van formaat". We zien hoe een mannetje in de lucht contact maakt met een vrouwtje en ze samen op het water vallen. "Die eendagsvlieg heeft de avond van zijn leven", merkt Bas op. Bij een grindbedding vist Bas een aantal stenen van de bodem: "Hier zien we een aantal verschillende larven van kokerjuffersoorten." Bas laat ons een aantal verschillende kokertjes zien en noemt wat Engelse en Latijnse namen. "Vorig seizoen zagen we op dit deel van de rivier twee soorten die we niet kenden. Na determinatie bleken het waarschijnlijk de Hydropsyche Gutata (Marbled Sedge) en de Seriscostoma personatum (Welshman's Button) te zijn. Een paar weken geleden zag ik hier voor het eerst een spinner van de Large Spurwing, ook een Baetidea soort. Het insectenleven verandert en dat vind ik leuk om waar te nemen"

ENTOMOLOGIE

Benieuwd naar de achtergrond van zijn insectenkennis legt Bas uit: "Ik heb ooit een aantal verschillende studies opgepakt. Zo studeerde ik bedrijfskunde aan de universiteit van Rotterdam en heb ik een aantal jaar biologie in Utrecht gestudeerd. Uiteraard had alles op het gebied van insecten mijn bijzondere aandacht. Vijftien jaar geleden ben ik vanwege mijn vriendin in Maastricht terecht gekomen. Ik heb toen een jaartje economie aan de universiteit gestudeerd. Momenteel ben ik shopmanager bij IT's. Naast die baan ben ik ook bedrijfsmatig met het

vliegvisser bezig. Zo ben ik sinds dit jaar importeur van Loop. Inmiddels zijn Exclusive Fishing in Bussum en Xplore Fly Fishing in Heerlen Loop dealers geworden. In Nederland wil ik naar een vijftal exclusieve dealers, zodat iedere dealer geografisch gezien een eigen marktgebied heeft. Ook ben ik op die manier in staat om goed en intensief contact met mijn dealers te hebben. Ik vind het belangrijk om mijn dealers actief te ondersteunen. Als men in het najaar bijvoorbeeld graag zwaardere hengels heeft, omdat het snoekseizoen voor de deur staat, zorg ik daarvoor. Ik ga er van uit dat het grootste deel van mijn omzet uit de reguliere detailhandel komt en een klein deel via mijn eigen

Loop website (www.looptackle.nl). Dealers vinden dat geen probleem, omdat ik hen bijvoorbeeld ook ondersteun op het vlak van reclame en promotie".

HOE HET BEGON

"Ik vis al vanaf mijn zesde en in 1984 kreeg ik voor mijn tiende verjaardag een vliegvissetje. Piet van de Sar was toen onze buurman en van hem heb ik de grondbeginselen van het werpen geleerd. Ik viste veel in het Apeldoorns kanaal en in de beken rondom Apeldoorn. Toen ik in Rotterdam studeerde, woonde ik zowat aan het Oostvoornse meer. Ik viste er meerdere dagen per week en in die tijd had ik meestal het meer helemaal voor mezelf. Mijn eerste ervaring op stromend water deed ik op aan de Gmunder Traun en de Sieg. Sinds twintig jaar bezoek ik ook minstens een keer per jaar Denemarken om er op zeeforel te vissen. Voor de club van vijftig organiseerde ik clubuitstapjes naar Funen. Soms samen met Ruud Beekveldt, van wie ik het stokje voor deze rubriek kreeg aangereikt. Ik wil zelf overigens het stokje doorgeven aan Gerlof van den Berg.

Veel vliegvisserij heb ik opgedaan in Zuid-Engeland, waar ik ooit lid ben geweest van de Salisbury and District Angling club.

Vanaf het moment dat ik ben gaan vliegvisser, ben ik ook zelf mijn vliegen gaan binden. De basis leerde ik op clubavonden bij de vliegvisclub in Apeldoorn. Nadat ik de basistechnieken eigen had gemaakt, deed ik veel materiaalonderzoek en ontwikkelde ik eigen technieken. Omdat ik weinig tijd heb om te binden, probeer ik tegenwoordig om van een patroon alles weg te laten wat niet strikt noodzakelijk is en

OP DE VINGERS

ALIVE RYE

GEKEKEN

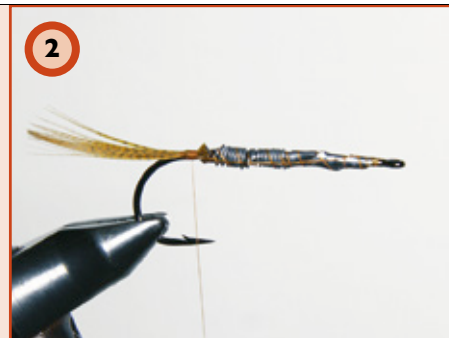
► gebruik ik het liefst zo min mogelijk verschillende materialen in een vlieg. Piet Weeda is een binder die dat principe goed toepast in zijn CDC vliegen; weinig materialen en een perfecte techniek. Van een CDC veertje kun je bijvoorbeeld een staartje, lijfje, kopje, vleugel en pootjes van een vlieg maken. Grote bewondering heb ik ook voor Leon Janssen, met wie ik samen veel op de Amblève vis. Leon is in staat om zich voortdurend vragen te stellen over het gedrag van de vissen in samenhang met de insecten op en in het water. Daarnaast observeert hij heel scherp en is hij zeer vindingrijk. Zijn patroontjes zijn eenvoudig en effectief; wat wil je nog meer? Door jarenlang van elke visdag op een structurele manier aantekeningen te maken, heeft hij opmerkelijke verbanden kunnen leggen. In zijn 'Wondervliegen' staan bijvoorbeeld ontdekkingen op het gebied van kokerjuffers die je in standaardwerken zoals van Gary LaFontaine niet tegenkomt".

ADVIEZEN

Op mijn vraag hoe een beginnend vliegvisser het handigst aan de meest noodzakelijke insectenkennis kan komen, antwoordt Bas: "Lezen! De top drie van boeken die iedere vliegvisser gelezen zou moeten hebben, bestaat volgens mij uit 'An Anglers Entomology', geschreven door J.R. Harris, omdat er veel over het gedrag van insecten in staat, 'Daarom Vliegvissen', van Jan Veenhuizen, omdat het plezier van het vliegvissen van iedere pagina afdruipt en 'Wondervliegen 2', van Leon Janssen, een boek dat nog uit moet komen, maar dat ik al heb kunnen lezen. Overigens is het boek van Harris niet meer verkrijgbaar. Men zal dat tweede hands moeten zien te bemachtigen. Een ander goed toegankelijk standaardwerk op het gebied van entomologie is 'The dryfly fisherman's entomology', geschreven door Mosely in 1921 en gratis te downloaden via: <http://www.archive.org/stream/dryflyfisherman00harchive/page/n0/mode/2up>. Dit is het oudste entomologieboek dat nog redelijk bruikbaar is, al is er in de afgelopen 90 jaar veel veranderd en weten we nu veel meer over insecten dan toen.

Daarnaast kom je als vliegvisser op het internet veel bruikbaars tegen. Ik bezoek zelf bijna dagelijks de sites van Flyfever (www.flyfever.com), het prikbord van de Vliegvispagina (<http://vliegvispen.startpagina.nl/prikbord>) en het Belgisch vliegvisforum (<http://www.vliegvispen.be/forum>). Uiteraard adviseer ik iedereen om zich in te schrijven voor het gratis 'Loop magazine', dat kan via www.Looptackle.com. Het is een prachtig tijdschrift met informatieve artikelen en mooie fotografie.

Op vistechisch vlak raad ik iedereen aan de 10 tips van Dave Jensen te bestuderen. Die 10 tips hebben mij, als ervaren vliegvisser, echt geholpen. Je vindt ze op <http://www.flyfishalberta.com/guide/articles8.htm>. Zo gaat tip nummer 1 over het voorzetten van je rechter voet als je met rechtshandig werpt. Hierdoor ga je nauwkeuriger werpen en de vlieg beter plaatsen. In tip nummer 3 pleit Jensen voor het gebruik van worpen van maximaal 10 meter. Kortere worpen maken het makkelijker om je drift te controleren met minder drag en meer afstand heb je in 90 % van de gevallen op stromend water niet nodig. Tip 10 gaat over de kern van het hele vliegvissen. Verander het 'moeten presteren' in 'mogen genieten'. Plezier is het grootste succes dat je als vliegvisser kunt 'vangen'".

Voordat Bas achter zijn vise plaatsneemt om voor de lezers van 'De Nederlandse Vliegvisser' zijn favoriete zeeforelvlieg te binden, vraag ik hem om een paar specifieke bindtips. "Ik raad iedereen aan om zo veel mogelijk identieke series van 5 tot 10 vliegen van elk patroon te binden. Ben daarbij kritisch en kijk of de patronen onderling echt overeenstemmen; is ieder staartje even lang, is iedere hackle identiek en is ieder lijfje even dik. Op die manier leer je de technieken beheersen. Daarna ga je het patroon in series op kleinere haken binden. Op die manier krijg je gevoel voor verhoudingen. Gevorderde binders kunnen je daar vaak bij helpen".

BINDSTAPPEN VAN DE ALIVE RYE.

1. Haak: Partridge Saltwater Special – Aberdeen perfect #2. Binddraad naar keuze. Verzwaar de haak met loodstrip en/of looddraad.
2. Bind een staartje in van Orange Mallard.
3. Zet een strip van ongeveer 12 cm Polar Chenille Amber en een oranje saltwater saddle hackle in.
4. Breng je binddraad naar voor en wikkel daarna de chenille naar voren.
5. Breng de hackle naar voor waarbij je vooraan iets dichter hackled. Zorg ervoor dat je niet alle chenille plat drukt met de hackle.
6. Kam, bijvoorbeeld met een stukje klitteband, de chenille tussen de fibers van de hackle uit, tot een ruig geheel ontstaat en lak af.

Op het originele patroon zitten oogjes, maar die heb ik weggelaten. Ik gebruik deze vlieg ook in het wit, grijs, olive en bruin. ◀